

Posudek vedoucí diplomové práce

Autor práce: Jiří Muk

Název: FILOSOFICKÉ ZÁKLADY VÝCHOVY VE VOLNÉM ČASE

Akademický rok: 2008/2009

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.

Diplomant předkládá velmi dobře členěnou diplomovou práci o rozsahu 90 číslovaných stran.¹ Práce má uspokojivou grafickou úroveň, formulačně splňuje jazyk práce požadavek srozumitelnosti. Drobné gramatické chyby se vyskytují, ale gramatická úroveň je celkově kvalitní. Odkazy na prameny jsou uváděny ve správné formě a smysluplně.

V Úvodu autor předkládá základní cíl: „...zamyslet se nad problematikou výchovy s přihlédnutím na volný čas, který jako důležitý prvek k výchově pomáhá a dále upozornit na to, že volný čas chápaný jako *scholé*, teprve výchovu jako takovou zakládá.“ (s. 5) Autor se zde již také přihlásil k určité tradici v české filosofii, k dílu Jana Patočky a Radima Palouše, kteří u nás uvedli filosofii výchovy mezi univerzitní disciplíny. V tomto pojetí je filosofie sama výchovným procesem.

V první části je věnována pozornost pojmu výchovy, přičemž se vychází již od zmíněných autorů a z díla Eugena Finka, někdejšího přítele a spolupracovníka J. Patočky v oblasti teorie výchovy. Jsou zde uváděny možné definice výchovy, např. „Výchova má směřovat k otevřenosti duše pro svět...“ (s. 15). „Opravdu pravé, nefalšované výchovné, edukační působení je vždy tahem proti definitivní zabořenosti, otevírá, vyvádí, budí vlastní aktivitu vychovávaného a vzdělávaného.“ (s. 19, dle R. Palouše)

Diplomant upozorňuje na důležité faktory výchovy jako je „mez součinnosti“ (s. 18), jejímž překročením výchova uniká svému cíli.

Ve druhé části je ukázána podstatná souvislost mezi filosofií a výchovou, třetí část uvádí historická pojetí výchovy se zaměřením na volný čas, přičemž je samostatná část věnována i projektu Komenského. Ve čtvrté kapitole se autor věnuje zejména různým aspektům volného času. Zde upozorňuji zřejmě na záměnu na s. 43 (vysvětlení kontemplativní a kompenzační). Na základě Platónova mýtu o jeskyni hovoří autor o prvním a druhém momentu *scholé*. Všimá si i rozdílu směřování výchovy u dětí a dospělých (s. 52-53). V závěru čtvrté kapitoly autor hovoří o nutnosti učit se být svobodnými a právě zde vidí velké možnosti pro pedagogiku volného času (s. 60). Pátá kapitola odkrývá filosofickou cestou hlouběji otázku fenoménu výchova, zde vychází diplomant kromě již výše uvedených autorů z díla Jiřího Michálka a Milana Machovce. Pozornost je věnována například s výchovou souvisejícímu pojmu spolu-bytí, dále předpokladům dialogu, podstatněji se hovoří konverzi, rozebírá podstatu

¹ Počítáno do „Závěru“ včetně čítá práce 81 stran, autor dodržel předepsanou normu.

učitelství (vychovatelství): „...učí-li se vychovatel od druhých, učí druhé učit se.“ (s. 73). Netradičním způsobem je pojednáno také o autoritě vychovatele. V závěru autor konsekventně shrnuje cíl práce – zapojení problematiky *scholé* do vědy o výchově ve volném čase. Vše vhodně doplňuje i poukazem na možné východisko z krize výchovy, které vidí v Pedagogice volného času jako vědě, které se zabývá fenoménem *scholé*, která má „sloužit k hledání a navazování vztahu k lidské podstatě, kterou je právě tato skutečná svoboda“, „má spojitost s *religio*, s náboženstvím jako prazákladním vztahem k opravdové svobodě“ (s. 79). Autor končí upozorněním na možná rizika oboru Pedagogika volného času.

Za třístránkovým seznamem literatury a dalších zdrojů je doplněna příloha přehledně prezentující předkládanou práci.

Drobné gramatické nedostatky:

s. 25 „chyby, jež se dopouštějí“, „tak, tak jak“ (s. 27), „dne, v níž“ (s. 29), „význam křesťanství na výchovu“ (s. 30), chybějící větná čárka (s. 29: „instance a ne člověk“, s. 31 posl. věta), „ji“ namísto „jí“ (s. 36), „pro svojí“ (s. 38), „všichni subjekty“ (s. 64), „vyplívá“ (s. 73).

Drobné grafické nedostatky:

záměna rozečrtnutí a pomlčky (s. 22, 23 poslední odst., s. 28, 30, 32, 33, 44 a jinde), chybějící mezera (s. 26, 2. odst.), „do 19. Století“ (s. 38 – vícekrát), neopravené překlepy (s. 39 „sloka“ namísto „složka“, „eduatio“, s. 86 „mete výchovy“, s. 51 „stoji“ namísto „stojí“, s. 55 „podmět“ místo „podnět“, s. 57 „chápana“, s. 61 „volém“ – v nadpisu, shodná chyba na s. 88, s. 70 „sebeodevzání“, „vychoávaného“, s. 71 „o bratu“), nadbytečná odrážka (s. 69 bod 2., podobně s. 81, s. 86 a dále v prezentaci).

Poznámky:

Nejen z Platónových dialogů je dnes pro nás možné poznávat Sókratovy myšlenky (k textu na s. 25).

Je skutečně pravda, že ví-li někdo, co je dobré, že také nekoná špatné? (s. 27)

V několika případech bylo možné a snad i vhodnější, aby byl uveden odkaz na skutečný pramen (Platón, Komenský).

Jako vedoucí diplomové práce oceňuji diplomantovo zaujetí pro téma po celou dobu přípravy práce. I přes časté konzultace, na nichž mě autor seznamoval s průběhem vznikající práce, jsem i konečnou podobu předkládané diplomové práce přečetla se zaujetím a považuji ji za velmi podnětnou pro obor Pedagogika volného času. Předkládaná práce se může skutečně stát inspirativní pomůckou v hledání budoucích cest pro angažované v tomto oboru.

Předložená diplomová práce splňuje nároky kladené na daný typ vědeckého pojednání. Diplomovou práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: výborně (1) – velmi dobře (2)

V Praze dne 28. července 2009

PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.